

Human Rights Law in the Time of the Coronavirus

Volume: 24 Issue: 5

By: Adina Ponta

Date: April 20, 2020

Over time, natural calamities and armed conflicts have demonstrated that human rights are often the first casualties of a crisis. Even in "ordinary times," **limitations** on non-absolute rights or freedoms are permissible, provided these have a legal basis, they pursue a legitimate aim, including public health, and pass a necessity and proportionality test. Every limitation is further subject to the principles of equality and non-discrimination. By contrast, **derogations** are extraordinary measures permitted *inter alia* under article 4(1) of the [International Covenant on Civil and Political Rights](#) (ICCPR), by which a human right can be temporarily suspended or restricted in response to a public emergency.^[1] Although several international human rights instruments may be relevant, this *Insight* will focus on derogations under the ICCPR and some limitations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR). It is not intended to present a comprehensive overview of all rights that may be affected by emergency derogations.

Human Rights Derogations and Limitations in Times of a Public Health Emergency

The ICCPR was drafted in the aftermath of a devastating war, but its drafters recognized that special circumstances potentially complicate state compliance with human rights commitments. Under article 4(2) ICCPR, some human rights enjoy absolute legal protection. These are the right to life, the prohibition of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, the prohibition of slavery and servitude, the prohibition of imprisonment for inability to fulfill a contractual obligation, the prohibition against the retrospective operation of criminal laws, and the right to recognition before the law. Remaining rights can be derogated from on the basis of article 4 ICCPR. Some provisions have right-specific limitation clauses provided for by the ICCPR that do not relate to a state of emergency.

International opinion on standards of review applicable to derogation remains largely divided, but broad legal standards became embedded in recent international human rights law (IHRL) approaches to public emergencies. Article 4(1) ICCPR provides for a multistep inquiry to determine the legitimacy of derogations from human rights obligations that consists of five main elements: (1) the state must officially proclaim a state of emergency; derogation measures must be (2) necessary, (3) proportionate, and (4) compliant with other international law obligations; and (5) the state must officially inform the international community of its intent to impose such measures.

First, "the situation must amount to a **public emergency** which threatens the life of the nation" and "the State party must have officially proclaimed a state of emergency."^[2] This is essential to the rule of law and helps ensure that states act in accordance with domestic constitutional or other legal provisions that govern such proclamations. However, because there is a lack of common rules or definitions in this regard under IHRL,^[3] domestic thresholds for declaring a national state of emergency vary. National authorities should exercise judgment in deciding whether a crisis qualifies as a full-fledged "national emergency"^[4] and not a mere public health emergency. The ICCPR does not indicate the competent state authority for such a proclamation,^[5] but instead, leaves it to the states to determine under their domestic laws. It is widely accepted that a declaration of national emergency is a governmental response to an extraordinary situation posing a fundamental threat to a country, including an epidemic. A national state of emergency can empower governments to impose extraordinary policies, to alert the population to alter their habits, and to unfreeze funds allocated for other purposes.

Second, derogation measures must respect the **principle of necessity**. This means that such measures must be strictly required in the circumstances and shall be assessed very carefully if they are not invoked in situations of armed conflict. Moreover, because a state of emergency gives the government power to impose extraordinary policies, it is vital that any derogations from human rights protections are strictly limited in "duration, geographical coverage and material scope."^[6]

Third, due to the exceptional character of this mechanism, the compromise between protected values (human rights and public safety) must be carefully balanced against other alternatives and must be appropriate to achieve their aim. This **principle of proportionality** therefore requires states to provide justifications for any specific measure based on a proclamation of emergency, as well as to ensure that any measures imposed respect the **principle of non-discrimination**.

Fourth, derogation measures shall comply with states' **additional obligations under international law**, including customary law and general principles of law. States that are party to multiple human rights instruments face additional burdens, as some measures, even if permitted under the ICCPR, might violate the American Convention on Human Rights or the European Convention on Human Rights (ECHR), which include more comprehensive enumerations of non-derogable rights.

Finally, a derogating state must immediately inform the other state parties, through the UN

insights
[ASIL Insights Home](#)

Copyright by The American Society of International Law

The purpose of *ASIL Insights* is to provide concise, objective, and timely background for recent developments of interest to the international community. The American Society of International Law does not take positions on substantive issues, including the ones discussed in *ASIL Insights*. Educational and news media copying is permitted with due acknowledgement.

The *Insights* Editorial Board consists of [Richard C. Chen](#), [Christian De Vos](#), [Sonia E. Rolland](#), [Anastasia Telesetsky](#), and [Natalya Scimeca](#). Justine Stefanelli (jstefanelli@asil.org) serves as the managing editor.

Submit an idea for ASIL Insights

Persons with expertise in international law who are interested in writing ASIL Insights are encouraged to submit proposals. Please click the button below to get started.

[Submit an ASIL Insights Proposal](#)
[Guidance for ASIL Insights Authors](#)

RELATED RESOURCES

[COVID-19, Climate Change, and International Law](#)

[UNHRC Adopts Resolution on Myanmar](#)

[U.S. Executive Order In re: Situation in Burma](#)

[U.S. Plans Re-engagement with UNHRC](#)

[ICJ Holds No Jurisdiction in Qatar v. UAE C.E.R...](#)

Secretary-General on the scope, duration, and justification of the measures. Although the substantive right to take derogatory measures is not conditioned by an **official notification** to the international community, states must at least indicate the necessity and "detailed account of the relevant facts" [7] which justify derogations.

To date, [8] derogations related to the current pandemic were registered by Guatemala on the restriction of free movement (art. 12) and the right to peaceful assembly (art. 21); Latvia, on the right to private and family life (arts. 12 and 17); Armenia on the right to liberty (art. 9) and articles 12 and 21; by Peru (arts. 9, 12, 17, 21); Estonia (arts. 9, 12, 14, 17, 21); Ecuador (arts. 12(1) and (3), 21, 22(1)-(2)); and Romania (arts. 12, 17, 21). Other derogations might as well have been officially notified after the time of writing this *Insight*.

While the ICESCR does not provide for derogations, it limits restrictions to those "determined by law" and "compatible with the nature of these rights." This limitation clause is narrower than in comparable instruments, legitimizing only measures taken "for the purpose of promoting the general welfare in a democratic society." Article 2 requires each State Party to plan their efforts "to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realization of the rights", therefore a proper derogation clause in the ICESCR would be inappropriate. In some views, social, economic, and cultural rights cannot be limited - in particular, obligations corresponding to subsistence rights, such as food, housing, and clean water, which are inherently related to the non-derogable right to life. [9]

Human Rights under the ICCPR and ICESCR

This *Insight* will focus on the right to liberty, freedom of movement and the right to health, but these are not the only rights that may be affected during a health emergency. For example, **political rights** protected by article 25 ICCPR may be impacted if a state of emergency is declared in an election year. Moreover, the **right to education** under article 13 ICESCR may be limited when schools are closed as part of social distancing measures, which has happened in the U.S. and beyond.

The **right to liberty** under article 9 ICCPR can be limited on lawful grounds irrespective of a national state of emergency. The right-specific limitation clause of the **freedom of movement** within the territory of a State and the right to leave the country under article 12(3) ICCPR is slightly different. Restrictions on freedom of movement are limited to those necessary to protect national security, public order, public health or morals, or the rights and freedoms of others, as is the case at the time of writing with regard to the COVID-19 pandemic. Lacking a mathematical formula to weigh social values, governments need to strike a balance between strict social distancing and the right to health [10]. Moreover, executive *ultra vires* use of powers is dangerous because accountability for exceeding authority is often delayed in emergency times.

Mandatory curfews can be considered necessary and proportionate if they are rolled out progressively: [11] the typical evolution is from calls for **voluntary isolation**, to quarantine, and eventually lockdowns. Ensuring that procedural safeguards are available to meaningfully contest restrictions, proves to be more complex. For example, it is possible that people who tested negative for COVID-19 and remain subject to movement restrictions will want to **judicially challenge** the restrictive measures, but be unable to do so during the emergency. Similarly, international travel bans test the scope of the right to leave any country. Although extraordinary travel restrictions are not prohibited, the ICCPR protects every person's right to enter his own country.

Human rights bodies have been reluctant to give comprehensive guidance on reasonable moving restrictions during the current pandemic. While measures such as permanent house arrest amount to a deprivation of liberty, the ICCPR does not imply that quarantine, i.e., the restriction of individual freedom, should be a last resort option, [12] or that detention on grounds of preventing the spread of an infectious disease is proportionate only if imposed on individuals who pose a public danger. [13] Among the states which ratified the ICCPR, the most drastic measures were adopted by **Italy**, **France**, and **Spain**, but none of them lodged a formal **derogation from the ICCPR**. [14] Outside the ICCPR framework, **acute measures** can be seen in the People's Republic of China, a signatory state that did not ratify the ICCPR.

In realizing its main objective to attain "the highest possible level of health" for all people, the World Health Organization (WHO), the international body dedicated to the protection of health, is empowered to make non-binding recommendations. **In the past**, the WHO has endorsed state "interference with freedom of movement when instituting quarantine or isolation for a communicable disease" as long as such interference respected the principle of necessity and "could be considered legitimate" [15]. In the current context, the WHO initially recommended "**usual precautions**" and advised against travel restrictions. Nevertheless, even before the WHO officially determined the latest Public Health Emergency of International Concern (**PHEIC**), or the **pandemic**, the novel coronavirus prompted numerous governments to impose **travel restrictions** against China and other affected countries.

The **right to health** is guaranteed under article 12 ICESCR and includes governmental control over the spread of communicable diseases, including through restrictive measures for the protection of public safety. [16] This right comprises access to health facilities, goods, and services, and "the prevention, treatment and control of epidemic, endemic, occupational and other diseases" (article 12(2)(c)). Therefore, outside of the emergency context, states must take action to, for example: develop prevention and education programs; ensure the availability of adequate medical technologies; and improve epidemiological surveillance and strategies for infectious disease control. The right to health additionally includes the right to treatment, which itself includes the creation of a system of urgent medical care in cases of accidents, epidemics, and similar health hazards. The interdependency between human rights highlights that the determinants of the right to health, such as environmental safety, food, housing, and clean water, are also relevant to the safeguarding of the right to health. [17]

The ICCPR does not specifically safeguard the right to health, though the right to liberty and security guaranteed under article 9 requires that any measures compelling hospitalization be proportionate and necessary. [18] Additionally, access to health-related education is an inherent part of the right to access to information safeguarded by the ICCPR and the ICESCR [19] and a crucial part of the right to health under the ICESCR. [20] Finally, the right to health also requires that effective procedures be put in place to identify and assist the most vulnerable, who need additional care before confining them to home, such as patients under dialysis, persons with disabilities, or underprivileged children. [21]

For the full realization of human rights, including the previously discussed right to health, two principles are especially relevant. The principles of **equality and non-discrimination** are enshrined in both the ICCPR and the ICESCR. Article 4(1) ICCPR allows, during states of emergency, adoption of measures which distinguish between persons, if they are necessary and proportionate, and "[do] not involve discrimination **solely** on the ground of race, colour, sex, language, religion or social origin." By contrast, article 2 ICESCR does not offer the same flexibility and obliges states to guarantee that the rights it contains "will be exercised without discrimination of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth **or other status**." This may be relevant, for example, with regard to doctors who may have to discriminate on the basis of age in deciding who should be prioritized in terms of access to limited diagnostic testing or overcrowded hospitals.

Moreover, states shall not institute discriminatory practices on the basis of nationality, as was the case

in [several signatory countries](#) to the ICCPR after "patient 0" in the current pandemic was identified in Wuhan, China.

In addition to the equality protections, the exercise of the freedom of expression and freedom of thought have also been affected during the current pandemic. Although the **freedom of opinion and expression** under article 19 ICCPR is not listed among the non-derogable rights enshrined in that instrument, the HRC has suggested that a lawful derogation from that right might not be possible because the condition of necessity cannot be justified during a state of emergency.^[22] The test of necessity requires a verification that the threat cannot be achieved in another manner that does not restrict freedom of expression. However, the right-specific limitation clause under article 19(3)(b) can be used for the protection of public health or morals, as long as the measures imposed are necessary, proportionate, "not . . . overbroad," and "don't put in jeopardy the right itself." As opposed to the freedom of opinion, the **right to freedom of thought, conscience, and religion** under article 18 ICCPR is non-derogable. However, the freedom to *manifest* one's religion under article 18(3)) can be limited even without a formal a declaration of a state of emergency. This is evidenced by the bans on mass gatherings, including in churches, mosques, and temples that many states imposed before they declared a state of emergency.

Conclusion

While the drafters of international instruments could not anticipate the complexity of future emergencies, flexible mechanisms enable states to recalibrate human rights compliance in the direst of circumstances. Necessity provides to those who hold authority a large margin of appreciation of public interest and of their positive obligation to protect the population.

As a state of emergency can sometimes be used as a pretext for abuses, such as arbitrary detention, censorship, or other [authoritarian measures](#), the desire for more determinate rules to constrain state discretion is legitimate. There are increasing concerns that some governments might capitalize on emergency powers to undermine democratic principles, eliminate dissent, and violate the principles on necessity and proportionality. Most problematic are expansions of executive powers and repressive measures, which might continue after the national emergency in the respective countries. Treaty ratification can serve as a signal that states intend to comply with their human right commitments, but notifications of derogations demonstrate high transparency in terms of respect for human rights and the rule of law. Striking a balance between protecting health, minimizing economic and social disruption is not an easy task for policy makers. However, in order to ensure respect for the right to health during the ongoing crisis, states need to cautiously balance individual rights with collective responsibilities.

About the Author: Adina is currently the Detlev F. Vagts International Law Fellow at the American Society of International Law. Prior to that, she spent four years in the legal offices of two NATO headquarters, where she advised on the lawful conduct of armed forces during conflict and peacetime military operations. Her professional experience includes assignments in the German Parliament, United Nations, embassies and in academia. She has an LL.M. in international law and a Ph.D. in business and technology law.

---

[1] UN Doc. A/56/40, Vol. I, 202 (2001), General Comment 29 [hereinafter GC 29], suggests that in practice no human rights provision can be entirely inapplicable to a state party.

[2] GC 29, ¶ 2.

[3] None of the major human rights treaties expressly authorize a treaty body to enact implementation rules on derogation standards. However, article 40(4) ICCPR enables the Human Rights Committee (HRC) to provide general comments on national human rights practices. Under another notorious interpretation tool, the *Siracusa Principles*, a public emergency can be justified if the crisis affects the entire population in all or part of a state territory, threatening a state's physical integrity or political independence. See *Siracusa Principles*, ¶ 30.

[4] States often rely on definitions provided by international and comparative national jurisprudence, e.g. ECtHR, *Lawless v. Ireland*, *The Greek Case*, *Commission report*, ¶ 153.

[5] The HRC only analyzed the role of national authorities charged with the implementation of the state of emergency. See UN Doc. CCPR/C/SR.213, ¶ 11.

[6] GC 29, ¶ 4

[7] UN Doc. CCPR/C/OP/1, HRC Communication No.34/1978: *Jorge Landinelli Silva et al. v. Uruguay*.

[8] This information was last verified on April 06, 2020.

[9] Amrei Müller, *Limitations to and Derogations from Economic, Social and Cultural Rights*, 9 H.R.L. Rev. 599 (2009).

[10] For example, mass testing capabilities would enable states to focus on people at risk instead of subjecting the entire population to indiscriminate suppression measures.

[11] UN Doc. E/C.12/2000/4), Committee on Economic, Social and Cultural Rights, General Comment No. 14 [hereinafter GC 14], ¶ 29: the least restrictive alternative must be adopted where several types of limitations are available.

[12] Paragraph 11 of the *Siracusa Principles* provides for the least restrictive means clause.

[13] Compare to *Enhorn v. Sweden*, App. No. 56529/00 (Jan. 25, 2005).

[14] This information was last verified on April 06, 2020.

[15] See, [International Health Regulations](#) issued by the WHO.

[16] GC 14, ¶ 16.

[17] *Id.*

[18] UN Doc. CCPR/C/GC/35 (2014), General Comment 35, art. 9 (Liberty and security) 2014, ¶ 15.

[19] Art. 19(2) ICCPR; CESCR GC 14, ¶¶ 17, 44.

[20] GC 14, ¶ 17, 44.

[21] GC 14, ¶¶ 18, 35.

[22] UN Doc. CCPR/C/GC/34, General comment No. 34: Article 19: Freedoms of opinion and expression, ¶ 5.

Menu

[Home](#)
[Topics](#)
[Education](#)
[Events](#)
[Resources](#)
[Community](#)
[Membership](#)
[Job Board](#)

Topics

[Environment, Health, Science, and
Technology](#)
[Human Rights and International
Criminal Law](#)
[International Economic Law](#)
[International Organizations and
Governance](#)
[Law of Armed Conflict and
International Security](#)
[Transnational Litigation, Arbitration,
and Dispute Resolution](#)

Popular Links

[Bookstore](#)
[Career Opportunities](#)
[Education](#)
[Giving](#)
[Insights](#)
[Partnership](#)
[Press Center](#)
[Contact Us](#)

[YouTube](#) [in](#) [f](#) [t](#)

© 2021 The American Society of International Law
2223 Massachusetts Ave., NW, Washington DC 20008
Phone +1-202-939-6001
All rights reserved.

Door: **Adina Ponta**

Datum: 20 april 2020

Natuurrampen en gewapende conflicten hebben in de loop van de tijd aangetoond dat mensenrechten vaak de eerste zijn slachtoffers van een crisis. Zelfs in "gewone tijden" zijn er **beperkingen** op niet-absolute rechten of vrijheden toelaatbaar zijn, mits deze een wettelijke basis hebben, ze een legitiem doel nastreven, waaronder volksgezondheid, en slagen voor een noodzakelijkheids- en evenredigheidstest. Elke beperking is verder onderworpen aan de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie. **Afwijkingen** zijn daarentegen buitengewone maatregelen die *inter* onder *meer* op grond van artikel 4 (1) van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR), waarbij een Mensenrechten kunnen tijdelijk worden opgeschort of beperkt als reactie op een openbare noodsituatie. [1] Hoewel verschillende internationale mensenrechteninstrumenten kunnen relevant zijn, deze *Insight* zal zich richten op afwijkingen onder het ICCPR en enkele beperkingen onder het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en Culturele rechten (ICESCR). Het is niet bedoeld om een alomvattend overzicht te geven van alle mogelijke rechten worden beïnvloed door noodafwijkingen.

Afwijkingen en beperkingen inzake mensenrechten in tijden van noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid

Het ICCPR werd opgesteld in de nasleep van een verwoestende oorlog, maar de opstellers erkenden dat bijzonder omstandigheden bemoeilijken de naleving van de mensenrechten door de staat mogelijk. Onder artikel 4 (2) ICCPR, genieten sommige mensenrechten absolute wettelijke bescherming. Dit zijn het recht op leven, de verbod op foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, het verbod op slavernij en dienstbaarheid, het verbod op gevangenisstraf wegens onvermogen om een contractuele verplichting na te komen, de verbod op de terugwerkende kracht van strafwetten, en het recht op erkenning voor de wet. Van resterende rechten kan worden afgeweken op basis van artikel 4 IVBPR. Sommige voorzieningen hebben rechtsspecifieke beperkingsclausules waarin het ICCPR voorziet en die geen betrekking hebben op de noodtoestand. De internationale opinie over toetsingsnormen die van toepassing zijn op afwijkingen blijft grotendeels verdeeld, maar breed wettelijke normen werden verankerd in de recente internationale mensenrechtenwetgeving (IHL) benaderingen van het publiek Spoedgevallen. Artikel 4, lid 1, IVBPR voorziet in een onderzoek in meerdere stappen om de legitimiteit van afwijkingen van mensenrechtenverplichtingen die uit vijf hoofdelementen bestaan: (1) de staat moet officieel de noodtoestand afkondigen; afwijkende maatregelen moeten (2) noodzakelijk, (3) evenredig zijn, en (4) in overeenstemming is met andere internationale wettelijke verplichtingen, en (5) de staat de internationale gemeenschap van zijn voornemen dergelijke maatregelen op te leggen. Ten eerste, "de situatie moet neerkomen op een **openbare noodsituatie** die het leven van de natie bedreigt" en "de Staat die partij is moet officieel de noodtoestand hebben afgekondigd." [2] Dit is essentieel voor de rechtsstaat en helpt ervoor te zorgen dat staten handelen in overeenstemming met nationale constitutionele of andere wettelijke bepalingen die regeren dergelijke proclamaties. Omdat hierin echter geen gemeenschappelijke regels of definities ontbreken beschouwen onder IHL, [3] binnenlandse drempels voor het uitroepen van een nationale noodtoestand variëren. Nationaal autoriteiten moeten oordeelkundig beoordelen of een crisis kwalificeert als een volwaardige "onderdaan" noodsituatie " [4] en niet louter een noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid. Het ICCPR geeft niet de bevoegde aan staatsgezag voor een dergelijke proclamatie, [5] maar laat het in plaats daarvan aan de staten over om te bepalen onder hun binnenlandse wetten. Het wordt algemeen aanvaard dat het afkondigen van een nationale noodtoestand een regering is reactie op een buitengewone situatie die een fundamentele bedreiging vormt voor een land, waaronder een epidemie. Een nationale noodtoestand kan regeringen in staat stellen buitengewoon beleid op te leggen, om de de bevolking om hun gewoonten te veranderen en om fondsen die voor andere doeleinden zijn toegewezen, vrij te geven. Ten tweede moeten afwijkende maatregelen het **noodzakelijkheidsbeginsel** eerbiedigen. Dit betekent dat dergelijke maatregelen moeten onder de gegeven omstandigheden strikt vereist zijn en moeten zeer zorgvuldig worden beoordeeld als dat niet het geval is ingeroepen in situaties van gewapend conflict. Bovendien omdat een noodtoestand de overheid geeft macht om buitengewoon beleid op te leggen, is het van vitaal belang dat eventuele afwijkingen van de bescherming van de mensenrechten dat zijn

strikt beperkt in "duur, geografische dekking en materiële reikwijdte." [6]

Ten derde, vanwege het uitzonderlijke karakter van dit mechanisme, het compromis tussen beschermde waarden (mensenrechten en openbare veiligheid) moet zorgvuldig worden afgewogen tegen andere alternatieven en moet dat ook zijn geschikt om hun doel te bereiken. Dit **evenredigheidsbeginsel** vereist daarom dat staten voorzien rechtvaardigingen voor een specifieke maatregel op basis van een afkondiging van een noodsituatie, en om ervoor te zorgen dat alle opgelegde maatregelen eerbiedigen het **non-discriminatiebeginsel**.

Ten vierde moeten afwijkende maatregelen voldoen aan de **aanvullende verplichtingen** van staten uit **hoofde van het internationaal recht**

, inclusief gewoonterecht en algemene rechtsbeginselen. Staten die partij zijn bij meerdere mensenrechten instrumenten worden met extra lasten geconfronteerd, zoals sommige maatregelen, zelfs als ze volgens het IVBPR zijn toegestaan in strijd zijn met het Amerikaanse Verdrag inzake de Rechten van de Mens of het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), waaronder uitgebreidere opsommingen van niet-afwijkende rechten.

Ten slotte moet een derogerende staat de andere staten die partij zijn onmiddellijk informeren via de VN Secretaris-generaal over de reikwijdte, duur en rechtvaardiging van de maatregelen. Hoewel het inhoudelijke het recht om afwijkende maatregelen te nemen is niet afhankelijk van een **officiële kennisgeving** aan de internationale gemeenschap, moeten staten op zijn minst de noodzaak en "gedetailleerde beschrijving van de relevante feiten" aangeven [7] die afwijkingen rechtvaardigen.

Tot op heden, [8] afwijkingen in verband met de huidige pandemie werden door Guatemala geregistreerd met betrekking tot de beperking van vrij verkeer (art. 12) en het recht op vreedzame vergadering (art. 21); Letland, over het recht op privé en gezinsleven (art. 12 en 17); Armenië over het recht op vrijheid (art. 9) en artikelen 12 en 21; door Peru (art. 9, 12, 17, 21); Estland (art. 9, 12, 14, 17, 21); Ecuador (art. 12 (1) en (3), 21, 22 (1) - (2)); en Roemenië (art. 12, 17, 21). Andere afwijkingen hadden net zo goed officieel kunnen worden aangemeld na het tijdstip van het schrijven van dit *inzicht*.

Hoewel het ICESCR niet in afwijkingen voorziet, beperkt het de beperkingen tot die "bij wet bepaald" en "verenigbaar met de aard van deze rechten." Deze beperkingsclausule is smaller dan in vergelijkbare instrumenten, die alleen maatregelen legitimeren die zijn genomen "ter bevordering van het algemeen welzijn in een democratische samenleving." Artikel 2 vereist dat elke Staat die Partij is zijn inspanningen "zo goed mogelijk plant beschikbare middelen, met het oog op het geleidelijk bereiken van de volledige verwezenlijking van de rechten", daarom a een juiste afwijkingsclausule in het ICESCR zou ongepast zijn. In sommige opvattingen, sociaal, economisch en

culturele rechten kunnen niet worden beperkt - in het bijzonder verplichtingen die overeenkomen met bestaansrechten, zoals voedsel, huisvesting en schoon water, die inherent verband houden met het niet-afwijkende recht op leven.[9]

Mensenrechten onder het ICCPR en ICESCR

Dit *Inzicht* zal zich richten op het recht op vrijheid, bewegingsvrijheid en het recht op gezondheid, maar die zijn het wel niet de enige rechten die kunnen worden aangetast tijdens een noodsituatie op het gebied van gezondheid. **Politiek** bijvoorbeeld rechten beschermd door artikel 25 IVBPR kunnen worden aangetast als de noodtoestand wordt uitgeroepen in een verkiezingsjaar. Bovendien kan het **recht op onderwijs** op grond van artikel 13 IVESCR worden beperkt wanneer scholen worden gesloten als onderdeel van maatregelen voor sociale afstand, wat is gebeurd in de VS en daarbuiten.

Het **recht op vrijheid** op grond van artikel 9 IVBPR kan worden beperkt op wettige gronden, ongeacht een onderdaan noodtoestand. De rechtsspecifieke beperkingsclausule van de **bewegingsvrijheid** binnen het grondgebied van een staat en het recht om het land te verlaten op grond van artikel 12 (3) IVBPR is iets anders. Beperkingen inzake vrij verkeer zijn beperkt tot die welke nodig zijn om de nationale veiligheid, de openbare orde en het publiek te beschermen gezondheid of moraal, of de rechten en vrijheden van anderen, zoals het geval is op het moment van schrijven met betrekking tot de COVID-19-pandemie. Bij gebrek aan een wiskundige formule om sociale waarden af te wegen, moeten regeringen dat doen een evenwicht vinden tussen strikte sociale distantie en het recht op gezondheid [10] Bovendien, executive *ultra* Het gebruik van bevoegdheden is gevaarlijk omdat de aansprakelijkheid voor het overschrijden van gezag vaak wordt vertraagd nooddagen.

Verplichte avondklok kan als noodzakelijk en evenredig worden beschouwd als ze geleidelijk worden ingevoerd: [11] de typische evolutie is van oproepen tot vrijwillige isolatie, in quarantaine plaatsen en uiteindelijk vergrendelen. Ervoor zorgen dat er procedurele waarborgen beschikbaar zijn om beperkingen zinvol te betwisten, blijkt te zijn complexer. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat mensen die negatief testten op COVID-19 en blijven onderworpen aan bewegingsbeperkingen zal de beperkende maatregelen juridisch willen aanvechten, maar kan dit niet om dit tijdens de noodsituatie te doen. Evenzo testen internationale reisverboden de reikwijdte van het recht om te vertrekken land. Hoewel buitengewone reisbeperkingen niet verboden zijn, beschermt het ICCPR die van iedereen recht om zijn eigen land binnen te komen.

Mensenrechteninstanties waren terughoudend om uitgebreide richtlijnen te geven over redelijke verhuizingen beperkingen tijdens de huidige pandemie. Terwijl maatregelen als permanent huisarrest neerkomen op a vrijheidsbeneming impliceert het IVBPR niet dat quarantaine, dwz de beperking van individuele vrijheid, zou een laatste redmiddel moeten zijn.[12] of die detentie om de verspreiding van een infectieziekte is alleen evenredig als ze wordt opgelegd aan personen die een publiek gevaar vormen.[13] Onder de staten die het ICCPR hebben geratificeerd, werden de meest drastische maatregelen genomen door Italië, Frankrijk en Spanje, maar geen van hen heeft een formele afwijking van het ICCPR ingediend. [14] Buiten het ICCPR kader, zijn acute maatregelen te zien in de Volksrepubliek China, een ondertekenende staat die dat wel deed het ICCPR niet bekrachtigen.

Bij het realiseren van zijn hoofddoelstelling om "het hoogst mogelijke niveau van gezondheid" te bereiken voor alle mensen, de wereld Gezondheidsorganisatie (WHO), de internationale instantie die zich inzet voor de bescherming van de gezondheid, is bevoegd om niet-bindende aanbevelingen te doen. In het verleden heeft de WHO de staatsinmenging met bewegingsvrijheid bij het instellen van quarantaine of isolatie voor een overdraagbare ziekte "zolang een dergelijke inmenging was in overeenstemming met het noodzakelijkheidsbeginsel en "kon als legitiem worden beschouwd" [15] In de In de huidige context adviseerde de WHO aanvankelijk " gebruikelijke voorzorgsmaatregelen " en adviseerde zij reizen niet beperkingen. Niettemin, zelfs voordat de WHO de laatste volksgezondheid officieel had vastgesteld Emergency of International Concern (PHEIC), of de pandemie, veroorzaakte het nieuwe coronavirus talrijke regeringen om reisbeperkingen op te leggen aan China en andere getroffen landen.

Het **recht op gezondheid** wordt gegarandeerd door artikel 12 IVESCR en omvat overheidscontrole op de verspreiding van overdraagbare ziekten, onder meer door beperkende maatregelen ter bescherming van de bevolking veiligheid.[16] Dit recht omvat toegang tot gezondheidsfaciliteiten, goederen en diensten, en "de preventie, behandeling en bestrijding van epidemische, endemische, beroepsziekten en andere ziekten "(artikel 12, lid 2, onder c)). Daarom moeten staten buiten de noodcontext actie ondernemen om bijvoorbeeld: preventie te ontwikkelen en onderwijsprogramma's; zorgen voor de beschikbaarheid van geschikte medische technologieën; en verbeteren

epidemiologische surveillance en strategieën voor de beheersing van infectieziekten. Daarnaast het recht op gezondheid

omvat het recht op behandeling, wat op zijn beurt de oprichting van een systeem van spoedeisende medische zorg in gevallen van ongevallen, epidemieën en vergelijkbare gezondheidsrisico's. De onderlinge afhankelijkheid tussen mensenrechten benadrukt dat de determinanten van het recht op gezondheid, zoals milieuveiligheid, voedsel, huisvesting en schoon water, zijn ook relevant voor het waarborgen van het recht op gezondheid.[17]

Het ICCPR waarborgt niet specifiek het recht op gezondheid, maar wel het recht op vrijheid en veiligheid gegarandeerd krachtens artikel 9 vereist dat maatregelen die ziekenhuisopname dwingen evenredig zijn en noodzakelijk.[18] Bovendien is toegang tot gezondheidsgerelateerd onderwijs een inherent onderdeel van het recht op toegang op informatie die wordt beschermd door het ICCPR en het ICESCR [19] en een cruciaal onderdeel van het recht op gezondheid onder de ICESCR.[20] Ten slotte vereist het recht op gezondheid ook dat er effectieve procedures worden ingevoerd om de meest kwetsbaren te identificeren en bij te staan, die extra zorg nodig hebben voordat ze thuis worden opgesloten, zoals dialysepatiënten, personen met een handicap of kansarme kinderen.[21]

Voor de volledige verwezenlijking van mensenrechten, inclusief het eerder besproken recht op gezondheid, twee principes zijn vooral relevant. De beginselen van **gelijkheid en non-discriminatie** zijn verankerd in beide ICCPR en het ICESCR. Artikel 4, lid 1, IVBPR staat het nemen van maatregelen toe tijdens noodtoestanden die onderscheid maken tussen personen, indien ze noodzakelijk en evenredig zijn, en "niet betrekken discriminatie *uitsluitend* op grond van ras, huidskleur, geslacht, taal, religie of sociale afkomst. "Door artikel 2 IVESCR biedt daarentegen niet dezelfde flexibiliteit en verplicht staten te garanderen dat de rechten die het bevat 'worden uitgeoefend zonder enige vorm van discriminatie wat betreft ras, huidskleur, geslacht, taal, religie, politieke of andere mening, nationale of sociale afkomst, eigendom, geboorte *of andere status* ". "Dit kan zijn relevant voor bijvoorbeeld artsen die mogelijk moeten discrimineren op basis van leeftijd in beslissen wie prioriteit moet krijgen in termen van toegang tot beperkte diagnostische tests of overvol ziekenhuizen.

Bovendien
staten
Mogen

---

geen
discriminer
ende
praktijken
instellen op
basis van
nationaliteit
, zoals het
geval was

in verschillende landen die het ICCPR hebben ondertekend nadat "patiënt 0" in de huidige pandemie werd geïdentificeerd in Wuhan, China.

Naast de bescherming van gelijkheid, de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van denken

zijn ook getroffen tijdens de huidige pandemie. Hoewel de **vrijheid van mening en**

de uitdrukking onder artikel 19 IVBPR wordt niet genoemd onder de niet-afwijkende rechten die daarin zijn verankerd

instrument heeft de HRC gesuggereerd dat een wettige afwijking van dat recht wellicht niet mogelijk is

omdat de voorwaarde van noodzaak niet kan worden gerechtvaardigd tijdens een noodtoestand. [22] De test van

noodzaak vereist een verificatie dat de dreiging niet op een andere manier kan worden bereikt dan niet

de vrijheid van meningsuiting beperken. De rechtsspecifieke beperkingsclausule onder artikel 19 (3) (b) kan echter zijn

gebruikt ter bescherming van de volksgezondheid of de moraal, zolang de opgelegde maatregelen nodig zijn,

evenredig, 'niet ... te breed' en 'breng het recht zelf niet in gevaar'. In tegenstelling tot de

vrijheid van mening, het **recht op vrijheid van gedachte, geweten en religie op** grond van artikel 18

ICCPR kan niet worden afgeweken. De vrijheid om zijn religie te *manifesteren op* grond van artikel 18 (3)) kan echter zijn

beperkt, zelfs zonder een formele verklaring van de noodtoestand. Dit blijkt uit de verboden op

massa-bijeenkomsten, ook in kerken, moskeeën en tempels, die veel staten hun oplegden

de noodtoestand uitgeroepen.

Gevolgtrekking

Hoewel de opstellers van internationale instrumenten niet konden anticiperen op de complexiteit van toekomstige noodsituaties,

flexibele mechanismen stellen staten in staat de naleving van de mensenrechten zo snel mogelijk te herijken

situatie. Noodzaak verschaft degenen die gezag hebben een grote marge van waardering van het publiek

belang en van hun positieve verplichting om de bevolking te beschermen.

Als noodtoestand kan soms worden gebruikt als voorwendsel voor misstanden, zoals willekeurige

detentie, censuur of andere autoritaire maatregelen, het verlangen naar meer bepaalde regels

de discretie van de staat beperken is legitiem. Er is een toenemende bezorgdheid dat sommige regeringen dit zouden kunnen doen

profiteren van noodbevoegdheden om democratische beginselen te ondermijnen, afwijkende meningen te elimineren en de

beginselen inzake noodzaak en evenredigheid. Het meest problematisch zijn uitbreidingen van uitvoerende bevoegdheden en

repressieve maatregelen, die kunnen worden voortgezet na de nationale noodsituatie in de respectieve

landen. De ratificatie van verdragen kan dienen als een signaal dat staten voornemens zijn hun mensenrecht na te leven

toezeggingen, maar kennisgevingen van afwijkingen tonen een hoge mate van transparantie aan wat betreft de eerbiediging van

mensenrechten en de rechtsstaat. Een evenwicht vinden tussen het beschermen van de gezondheid en het minimaliseren van economische

en sociale ontwrichting is geen gemakkelijke taak voor beleidsmakers. Om het respect voor de

recht op gezondheid tijdens de aanhoudende crisis moeten staten voorzichtig een evenwicht vinden tussen individuele rechten en collectieve

rechten

verantwoordelijkheden.

Over de auteur: Adina is momenteel de Detlev F. Vagts International Law Fellow bij de American

Society of International Law. Daarvoor werkte ze vier jaar in de juridische kantoren van twee NAVO's

hoofdkwartier, waar ze adviseerde over het rechtmatige optreden van strijdkrachten tijdens conflicten en vredestijd

militaire operaties. Haar professionele ervaring omvat onder meer opdrachten in het Duitse parlement, United

Naties, ambassades en in de academische wereld. Ze heeft een LL.M. in internationaal recht en een Ph.D. in het bedrijfsleven

en technologierecht.

[1] VN-doc. A / 56/40, Vol. I, 202 (2001), General Comment 29 [hierna GC 29], suggereert dat in

In de praktijk kan geen enkele mensenrechtenbepaling volledig niet van toepassing zijn op een staat die partij is.

[2] GC 29, ¶ 2.

[3] Geen van de belangrijkste mensenrechtenverdragen machtigt een verdragsorgaan uitdrukkelijk om uitvoering te geven

regels inzake afwijkingsnormen. Artikel 40 (4) IVBPR stelt het Mensenrechtencomité echter in staat

(HRC) om algemene opmerkingen te maken over nationale mensenrechtenpraktijken. Onder een andere beruchte

interpretatietool, de *Siracusa-beginselen*, kan een openbare noodsituatie gerechtvaardigd zijn als de crisis de

hele bevolking op het gehele grondgebied van een staat of een deel daarvan, waardoor de fysieke integriteit of politiek van een staat wordt

bedreigd

onafhankelijkheid. Zie *Siracusa-principes*, ¶ 30.

[4] Staten baseren zich vaak op definities in internationale en vergelijkende nationale jurisprudentie, bv

EHRM, *Lawless v. Ireland*, ¶ 153.

[5] De HRC analyseerde alleen de rol van de nationale autoriteiten die belast zijn met de uitvoering van de staat van

noodgeval. Zie UN Doc. CCPR / C / SR.213, ¶ 11.

[6] GC 29, ¶ 4

[7] VN-doc. CCPR / C / OP / 1, HRC-communicatie nr. 34/1978 : Jorge Landinelli Silva et al. v. Uruguay .

[8] Deze informatie is voor het laatst geverifieerd op 6 april 2020.

[9] Amrei Müller, *Beperkingen op en afwijkingen van economische, sociale en culturele rechten*, 9 HRL

Rev.599 (2009).

[10] Met massa-testcapaciteiten zouden staten zich bijvoorbeeld kunnen concentreren op mensen die risico lopen in plaats van op het onderwerpen van de hele bevolking aan willekeurige onderdrukingsmaatregelen.

- [11] VN-doc. E / C.12 / 2000/4), Comité voor economische, sociale en culturele rechten, algemeen commentaar Nr. 14 [hierna GC 14], ¶ 29: het minst beperkende alternatief moet worden gekozen wanneer er meerdere typen zijn van beperkingen zijn beschikbaar.
- [12] Punt 11 van de Siracusa-beginselen voorziet in de minst beperkende middelenclausule.
- [13] Vergelijk met *Enhorn v. Zweden*, App. Nr. 56529/00 (25 jan. 2005).
- [14] Deze informatie is voor het laatst geverifieerd op 6 april 2020.
- [15] *Zie* , International Health Regulations uitgegeven door de WHO.
- [16] GC 14, ¶ 16.
- [17] *Id.*
- [18] VN-doc. CCPR / C / GC / 35 (2014), algemene opmerking 35, art. 9 (Vrijheid en veiligheid) 2014, ¶ 15.
- [19] Art. 19, lid 2 ICCPR; CESCR GC 14, ¶¶ 17, 44.
- [20] GC 14, ¶ 17, 44.
- [21] GC 14, ¶¶ 18, 35.
- [22] VN-doc. CCPR / C / GC / 34, Algemene opmerking nr. 34: Artikel 19: Vrijheden van mening en
ui
td
ru
k
ki
n
g,
¶
5.
-